

בסופו של דבר, אלא אמצעי-עזר, תמיכה וסיוע, בעלי דרגי חשיבות שונים ומשתנים, כדי להבטיח את הנצחון במערכה המכרעת בה נאבקים לשליטה על הקרקע.

סטית אולי במקצת מן הנושא אשר רציתי להעלות ולספר אודותיו. הייתי מציע לכל אלה המאמינים עדיין בלחימה על הקרקע, להתעניין בויכוח הנוטש כיום באירופה סביב עתידו של הטנק.

שיחק לי המזל להיות לאחרונה בלונדון עת שהתה שם משלחת של קצינים בכירים מגרמניה המערבית, שבאו לדון עם הבריטים בעתידו של הטנק. נראה כי השאיפות והתכניות להגיע לכלל טנק "אירופי" אחד ואחיד לא יתגשמו, וזאת מחמת חילוקי דעות בין האנגלים לגרמנים, כאשר כל צד מסתמך על נסיונו הוא במלחמת-העולם השנייה, ובמקצת על פרוגנוזות לגבי העתיד.

אמנם היה יסוד להניח כי השאיפה לסטאנדרטיזציה בנאט"ו תוביל בסופו של דבר לפתרון המתקבל על שני הצדדים, אך לא כן הוא: —

הגרמנים, ועמם הצרפתים והאיטלקים המשתתפים בפיתוח הטנק, הגיעו לכלל מסקנה כי הטנק האידיאלי לזירה האירופית יהיה טנק שמשקלו כ־30 טון. לעומתם אין הבריטים נכונים לרדת ממשקל של 45 טון.

חילוקי דעות אלה נובעים בראש וראשונה, וביסודם, מסדר העדיפויות לתכונות השונות של הטנק. בעוד שהאנגלים קובעים את העדיפויות —

1. תותח טוב;
2. שריון מגן על הצות מפני רסיסים והשפעות נשק אטומי;
3. ניידות.

הרי הגרמנים מציגים סולם עדיפויות שונה —

1. תותח טוב;
2. ניידות וזריזות;
3. שריון.

אם כי שני הצדדים מסכימים כי תותח טוב הנו בעל חשיבות מרובה ביותר, הנה לדעת הגרמנים עונה על הדרישות התותח 105 מ"מ האנגלי החדש, הנמצא ב"צנטוריון" מן הדגמים החדשים ואשר נתקבל גם על-ידי האמריקאים לטנק "מ-60". לעומת זאת רוצים האנגלים לפתח תותח משוכלל יותר של 120 מ"מ.

מפקח גייסות השריון של מערב גרמניה, גנרל

ב' מבט מסביב

הויכוח סביב הטנק

יש אמנם סבורים כי מקומם של כלי-הנשק הקונבנציונליים הולך ונעלם, וכי דירוגם בסולם העדיפויות הנו מן הנמוכים. אך זוהי כנראה טעות מובנת מאליה של אלה הנמצאים הרחק מפיתוחם של כלי-נשק גרעיניים.

עובדה היא שדוקא באותן מדינות בהן נמצא פיתוח כלי-הנשק הגרעיני בשלבים מתקדמים, מתעורר המצפון, ואולי השכל הישר, והננו עדים להתעוררות וקנאות בשמירת נאמנות ופיתוח של כלי-נשק קונבנציונליים.

עלי להודות כי התרשמתי מאוד מדבריו של הגנרל ויליאם קווין, ראש שירותי ההסברה של צבא ארה"ב, אשר לפני זמן קצר סיכם את הרצאתו כך:

"אנו יודעים ומאמינים — והדבר חרות עמוק בלבנו — כי הנשק הראשוני והסופי הוא החייל המתרוסס מתוך האפר האטומי או מכתש הפצצה כדי לבוא במגע, במטרה להבטיח את יעודו, שהוא תפיסה והחזקת שעל האדמה. עליכם להאמין בעיקרון הבסיסי כי המלחמות נערכות לכיבוש, לשליטה על שטחי האדמה והאנשים המחזיקים בהם".

יש לי הרגשה כי דברים אלה הנם כנים במידה לא מעטה, ועל כל פנים הריהם תזכורת טובה מאוד לרבים, אשר משום-מה נוהגים לעתים לשכוח כי הדבר הבסיסי והיסודי הוא בראש וראשונה השליטה, והלחימה למען השליטה, על הקרקע. כל הכוחות והאמצעים החדשים והמצויינים אינם,

אוסקר מונצאל, מי שפיקד על דיביזיה משורית במלחה"ע השניה, הנו אחד הסניגורים הנלהבים של האסכולה הגרמנית הנוכחית. שוב אין הוא מאמין כי יתכן עובי של שריון אשר יעמוד כנגד הפגזים, ובמיוחד לא נגד פגזי מטען-חלול. כדי להפעיל את הטנק כנשק יעיל, רוצה הוא בניצול מלא של עשן, סיוע אוירי והתקפת-פתע ניידת. מאחר ואין הוא מאמין בכוח העצירה של השריון נגד פגזים, אין הוא מוכן להקריב את כושר ניידותו של הטנק כדי לזכות במחפה שערכו מוטל בספק.

לבריטים השקפה אחרת. היא מבוססת על ההנחה כי הנצחון הוא לטנק היכול להשמיד את טנק האויב מטוח ארוך יותר. מאחר וטוח איננו מותנה בעצמת-אש בלבד, אלא בשיתוף ותיאום שבין עצמת-אש למגן השריון, הרי שיש להקדיש תשומת לב רבה לגורם האחרון.

מטען חלול אמנם יחדור שריון בכל עובי, אך חדירתו לעתים היא כה צרה ומצומצמת, עד כי לא יוציא את הטנק מכלל פעולה. שריון עבה ימנע בכל זאת פגיעה, על כל פנים מטוח ארוך. ככל שיגדל השריון החזיתי של הטנק הרי זה כאילו יקטן טוח תותחי האויב. הבריטים סבורים כי כדאי לשאת במעמס הנוסף הזה.

הגרמנים, הנתמכים על-ידי שותפיהם האירופאים, טוענים כי תותח בטוח של 1500 מטר הנו מספיק בהחלט.

למרות כל המאמצים להבנה, הסיכויים לטנק אירופי אחיד מלכתחילה הם כמעט אפסיים. נהיה, כנראה, עדים לשני אבות-טיפוס של הטנק החדיש, אחד אירופי ואחד אנגלי. שני הדגמים הללו ייבחנו במשותף, תוך חילופי אינפורמציה ותוך שאיפה להגיע לכמות ניכרת של חלקי חילוף משותפים, ככל שהדבר יהיה אפשרי.

אני משוכנע כי טוב נעשה, וביחוד אנשי השריון שלנו, אם נעקוב בהתמדה וצמידות אחר הנסיונות והלקחים שמפיקים כיום אנשי השריון הגרמני.

*

אחת המסקנות אליה הגיעו לאחרונה תעניין בדאי גם אותנו, אם כי יתכן והיה עוררים עליה: — מהי השפעתו של הטיל נגד-טנקים המונחה ע"י תיל, על המערך השריוני? לגנרל מונצאל השקפה ברורה גם בנושא זה.

ברגע שיופעלו טילים כ-SS-10 או SS-11, או ה-מאלקארה ויורכבו על רכב משורין או על כלי-רכב ניידים, כפי שהצרפתים והאמריקאים מתחילים לעשות, השפעתם על שדה המערכה תהיה ניכרת. שוב לא תהיה אפשרות להפעיל טנקים בזוגות או שלישיות. יהיה הכרח להפעיל בריכוזים גדולים יותר, לנצל בהרבה יותר מחסות, ובהעדר כאלה — לנצל את השימוש בעשן.

יחד עם זאת מאמין גנרל מונצאל כי לתותח עדיפות על הטיל, על כל פנים לפי שעה. לירי הטיל נדרש לפי שעה זמן רב יחסית, וערכו בערפל, גשם וכו' מועט. במגע-פתע בטוחים בין 100 ל-500 מטר עדיפות בולטת לתותח מהיר-ירי. ערכם של הטילים בתנאי מזג אויר טובים, אך מכאן ועד להכרזה כאילו יש בכוחם לסלק לחלוטין את הטנק משדה המערכה, רחוקה עדיין הדרך.

*

יעניין אולי לדעת כי בעקבות נסיונות ממורשכים בבית הספר לשריון במונסטאר-לאגר הגיעו הגרמנים לכלל מסקנה כי לשרשרות גומי עדיפות לעומת אלו של פלדה. הן חסכוניות יותר וגורמות פחות נזק לכבישים. מחירן אמנם כפול לעומת אלו של פלדה, אך אורך חייהן רב כמעט פי שלושה.

מה גובהה של המשכורת?

בודאי היית רוצה לדעת מהי משכורתו של בעל דרגה מקבילה בחיל-האוויר הסוביטי. לדברי הבטאון האמריקאי "חיל-אוויר" המשכורות הן נמוכות יחסית. נסתכל-נא במספרים שמקור זה מוסר כשכר-חדשי:

מרשל-אוויריה	3,000 רובל
קול-גנרל	2,200 "
לויט-גנרל	1,900 "
מיוור-גנרל	1,600 "
קולונל	1,300 "
לויט-קולונל	1,100 "
מיוור	900 "
קפיטן	700 "
לויטננט-בכיר	600 "
לויטננט	500 "
לויטננט-משנה	400 "

השער הרשמי הוא ארבעה רובלים לדולר.

יתר זמן שירותם יחולק בין מילוי תפקידי דים ובין הרחבת הידע המקצועי, שיוחאם אף למקצועות אזרחיים. בסיוס חמש שנות שירות יקבל כל צעיר מענק בסכום השווה ל-2000 דולר. כן קיבלה על עצמה הממ- שלה לדאוג, ביחד עם גופים אזרחיים, ל- סידורם של המשתחררים בעבודה אזרחית.

ההדים על הצלחת התכנית הנם מעודדים ביותר. אלפים צעירים בלגיים הגישו בקשו- תיהם, אך רק כ-25% מהם נתקבלו. לאחר מיון מתאים ובהתאם ליכולת הקליטה של המסגרת החדשה.

באופק

ידידים בעלי חוש מודיעיני מיעצים לי באחד- רונה לחקור בשני נושאים, העשויים אולי לשמש מקור להתענינות רבה בעתיד:

האחד הוא ההסכם בין בריה"מ לתימן על סיוע בפיתוח החקלאות, אשר עלול להוליד הסכמים נוספים — לאו דוקא בשטח החקלאות, ביחוד שצעדים מוקדמים כבר נעשו בעבר.

הנושא השני הוא עתידה של מלטה. התמורות בקפריסין עשויים להביא לשינוי מוחלט ביחסם של בריטניה, והמערב בכלל, אל מלטה. יש סבורים כי למלטה נועד עדיין תפקיד נכבד במס- גרת המערך הצי. אגב, אם-כי הצבא וחיל- האויר הבריטיים שבמזרח-התיכון יוכנסו מ-1 במאי תחת כנפי פיקוד-עליון אחד שמושבו יהיה בקפריסין, הרי ישראל הצי עצמאי ויתנהל ממפ- קדה נפרדת שמקום מושבה יהיה במלטה.

יוחנן גולדברג, רבי-סרן

עלי לציין כי נתונים אלה אינם תואמים את האינפורמציה המופיעה בספר על חיל-האויר ה- רוסי, בו כתוב בין השאר כי מרשל-אוירה נהנה משכר חדשי של 12—10 אלף רובל וזאת נוסף לשורת זכויות, הענקות והנחות, כולל בתים כפריים, מכוניות, סגל שירות וכי. ועוד נאמר שם כי הקצין הממוצע בחיל-האויר חי על מש- כורת של 1200—900 רובל לחודש, סכום אשר בהשוואה לשכרם של קצינים בכמה מדינות מע- רב, הריהו כלל וכלל לא מן הגבוהים.

הכשרת טכנאים

המחסור בבעלי מקצוע והדרישה ההולכת וגור- ברת לבעלי הכשרה טכנית, אינם בעיה ספציפית של צה"ל ולא של צבא אחר. ניתן לומר כי זאת היא אחת הבעיות עליה מנסים להתגבר צבאות רבים, ולא תמיד בהצלחה. דומה כי זו בעיה- אחות לזו שמעסיקה אף היא צבאות רבים: כיצד להבטיח זרימה מתמדת של מתנדבים, אשר ירצו לשרת פרק זמן ממושך.

בענין זה עשו לאחרונה הבלגים נסיון מעניין, לאחר שאורך תקופת שירות-החובה הוקטן אצלם לא מכבר ל-15 חודש ויצומצם עוד עד ל-12 חודש. מאחר ובפרק זמן כה קצר אין כל סיכוי להקנות ידיעות בסיסיות הדרושות לטכנאים בשירות צבאי, הוחלט על הקמת מסגרת חדשה.

צעירים בני 16 ומעלה, יכולים להתנדב לשירות של שלוש או חמש שנים. בשנות שירות הראשונה יקבלו אימון כללי והכ- שרה בסיסית לתפקידים טכניים ביחידות.

